

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์: ศึกษาเฉพาะกรณีพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

ผู้วิจัย : นางสาว รมณี ลิขิตหาวณิช

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาทวิ มหาปัญญา, ผศ. ดร.

ป.ธ. ๙, พธ.ม.(ปรัชญา), ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา), M. Phil., Ph.D.

(Buddhist Studies, Delhi University)

: พระมหาอภัย อธิปญโญ (วงละคร) ดร.

ป.ธ. ๖, พธ.บ., M.A., M.Phil., Ph.D.(Buddhist Studies, Delhi University)

: ผศ.รังษี สุทนต์ ป.ธ. ๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ (๑) เพื่อศึกษาการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (๒) เพื่อศึกษาการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี และ (๓) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้การเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธีในสังคมไทย

ผลการศึกษาพบว่า การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางการสื่อสารหลักธรรม มีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก เนื่องจากสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น สื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นช่องทางที่ทำให้เข้าถึงผู้คนได้ง่าย รวดเร็ว และในวงกว้าง การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้สอดคล้องกับวิธีการสอนของพระพุทธองค์ แต่ที่จะเลือกใช้ช่องทางนี้ต้องเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมดี มีความรู้เรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การใช้ควรเริ่มต้นโดยกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจน โดยมีเจตนาที่ดี ใช้ด้วยสติ และปัญญา มีความระมัดระวัง รอบคอบ เพื่อให้การเผยแผ่เกิดประโยชน์สูงสุด

การเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี มีหลักการเผยแผ่สอดคล้องกับหลักการสอนที่นิยมโดยทั่วไปคือ สันติสนา สมาทปนา

สมุตเตชนา และ สัมปหังสนา มีรูปแบบการเผยแผ่โดยใช้การสื่อสารทางเดียว ประกอบด้วย ๔ รูปแบบคือ ธัมมิกถา โอวาทกถา อนุศาสนีกถา และ ธัมมเทศนาถา และวิธีการนั้นพระมหาจุฬิชาญ วชิรเมธี จะมีการวางแผน การเตรียมการ การนำเสนอ และการติดตามผล

แนวทางการประยุกต์ใช้การเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของพระมหาจุฬิชาญ วชิรเมธี ในสังคมไทย พบว่ามีแนวทางที่สังคมไทยสามารถประยุกต์ใช้ได้ เช่นใน ด้านหลักการ สันติศาสนา ควรมีความคิดสร้างสรรค์ รักการอ่าน มีวิจารณ์ญาณ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สมาทปนา ควรมีความสามารถในการพูด ใฝ่หาความรู้ พูดเรียกร้องความสนใจได้ สมุตเตชนา ต้องมีความจำที่ดี มีลำดับขั้นในการสอน ชี้ถึงประโยชน์หากปฏิบัติตาม พูดปลุกใจให้กระตือรือร้น สัมปหังสนา ควรมีความรอบรู้ มีทัศนคติเชิงบวก ใช้อุปมาอุปมัย ด้านรูปแบบ ควรมีการกำหนด วัตถุประสงค์ มีการประชาสัมพันธ์ และการคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิธีการ แผนงานต้องคำนึงถึง เนื้อหา ความถี่ เวลา กลุ่มเป้าหมาย และความสามารถของบุคลากร การเตรียมการ ต้องเตรียม ข้อมูล บุคลากร เครื่องมือ เตรียมสื่อ และกำหนดเวลา การนำเสนอ ต้องเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับ หลักธรรม และผู้รับหลักธรรม ส่วนการติดตามผล ดูการตอบกลับหรือใช้เครื่องมือวัดผล และการ ประเมินผลควรทำอย่างสม่ำเสมอ

Thesis Title: The Propagation of the Buddhist Doctrinal Principles through the Electronic Media: A Case study of Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi.

Researcher: Miss Romanee Leerahavanit

Degree: Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Tawee Mahapanno (Lalong), Asst. Prof.,Dr. Pali IX.,
B.A., M.A., M.Phil, Ph.D. (Buddhist Studies, Delhi University)

: Phramaha Ai Dhirapanno (Wonglakorn), Dr., Pali VI, B.A.,
M.A.,M.Phil., Ph.D.(Buddhist Studies, Delhi University)

: Asst. Prof. Rangsi Suthon, Pali IX., M.A. (Buddhist Studies)

Date of Graduation: December 6, 2013

Abstract

This research is of 3 objectives, namely: - (1) to study the propagation of the Buddhist doctrinal principles through the electronic media, (2) to study the propagation of the Buddhist doctrinal principles through the electronic media taught by Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi. (3) to study the way to be applied the propagation of the Buddhist doctrinal principles through the electronic media taught by Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi in Thai societies.

From the study, it is found that the usage of the electronic media is the way to the doctrinal principles which is of importance and usefulness in propagating the Dhammas in a rushing manner, because the Thai societies are of the tendency to use the social network more and more. Thus, the electronic media is the way to be near the people easily, quickly, and broadly. This way of using the electronic media is in compliance with the Buddha's teaching methods. However, one who will use this way of the electronic media must be the one who know very well both the worldly and doctrinal matters including the electronic media. The usage of the

electronic media should begin with the fixation of the clear purpose, with good volition, with mindfulness, wisdom and carefulness for the best benefit.

Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi's propagation of the Buddhist doctrinal principles through the electronic media is of principle of the propagation of the Dhammas which is generally popular is Sandassana, Samadapana, Samuttejana and Sampahansana. The pattern of one-way communication consisting of 4 types: - Dhammikatha, Ovadakatha, Anusasanikatha, and Dhammadesanakatha. The methods of the propagation of the Dhammas, Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi has the plan, the preparation, the proposal and the following up of the results.

From the way to be applied the propagation of the Buddhist doctrinal principles through the electronic media taught by Ven.Phramaha Wuthichai Vajiramedhi to Thai societies, it is found that Thai societies can apply the electronic media to the propagation of Buddhism such as in the principle of Sandassana, the Thai societies should have the creative ideas, the love of reading, the consideration and the usage of the language easy to be understood. Regarding the principle of Samadapana, one should have the ability in speaking, finding the knowledge and speaking to arouse the people's interest. Regarding the principle of Samuttejana, one should have a good remembrance, a level of teaching, the speech to rouse the people to see the benefit of following and the speech rousing the listeners to be enthusiastic. Regarding to the principle of Sampahansana, one should have the funny temperament, the plus view point, the usage of the simile and the comparison. According to the pattern there is the fixation the purpose, the public relation and the thought of the target group. According to the methods: - the plan, one should consider the essence, the frequency, the time, the target group and the ability possessed by the personals. Regarding the preparation of the work, one should collect the data, the personnel, the instruments, the media and the fixation of the time. Regarding to the proposing, one should select the media suitable for the doctrinal principles and the receivers of the doctrinal principles. Regarding to

the following up of the result, one should check the returned answers, use the material for the measurement of the result and always evaluate the results.